

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sint-Jansplein (Diksmuide, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017L93

December 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Bart Bot, Clara Thys, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding:

Archeologienota nummer: 204

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	6
2.3 Gemotiveerd advies en programma van maatregelen	8
2.3.1 Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.....	8
2.3.2 Programma van maatregelen: gemotiveerd advies en programma van maatregelen.....	8
2.3.2.1 <i>Impactbepaling</i>	8
2.3.2.2 <i>Gemotiveerd advies</i>	9
2.3.2.3 <i>Programma van maatregelen</i>	11
2.3.2.3 <i>Programma van maatregelen</i>	11
2.3.2.3.1 Onderzoekstrategie, methode en technieken	11
Deel 3: Bibliografie.....	16

FIGURENLIJST (2017L93)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 3. Voorstel proefsleuven en proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: geopunt). .	13

TABELLENLIJST (2017L93)

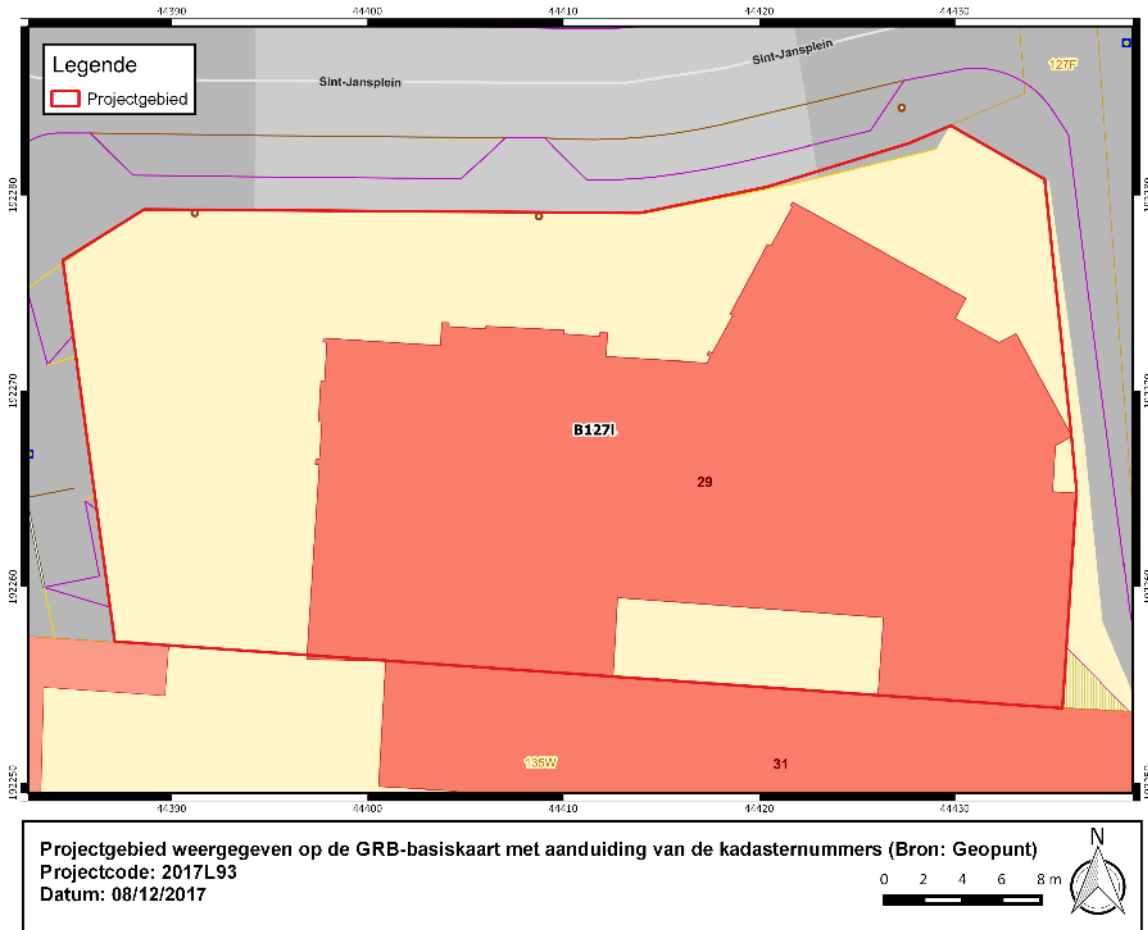
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
Tabel 2. Overzicht van de voorgestelde sleuven en proefputten	12

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Hyboma NV Wilgenlaan 39 8610 Kortemark	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Diksmuide
	Deelgemeente	/
	Postcode	8600
	Adres	Sint-Jansplein
	Toponiem	Sint-Jansplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 44366$ $Y_{\min} = 192239$ $X_{\max} = 44451$ $Y_{\max} = 192298$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Diksmuide, Afdeling 1, Sectie B, nr. 127I Figuur 1	

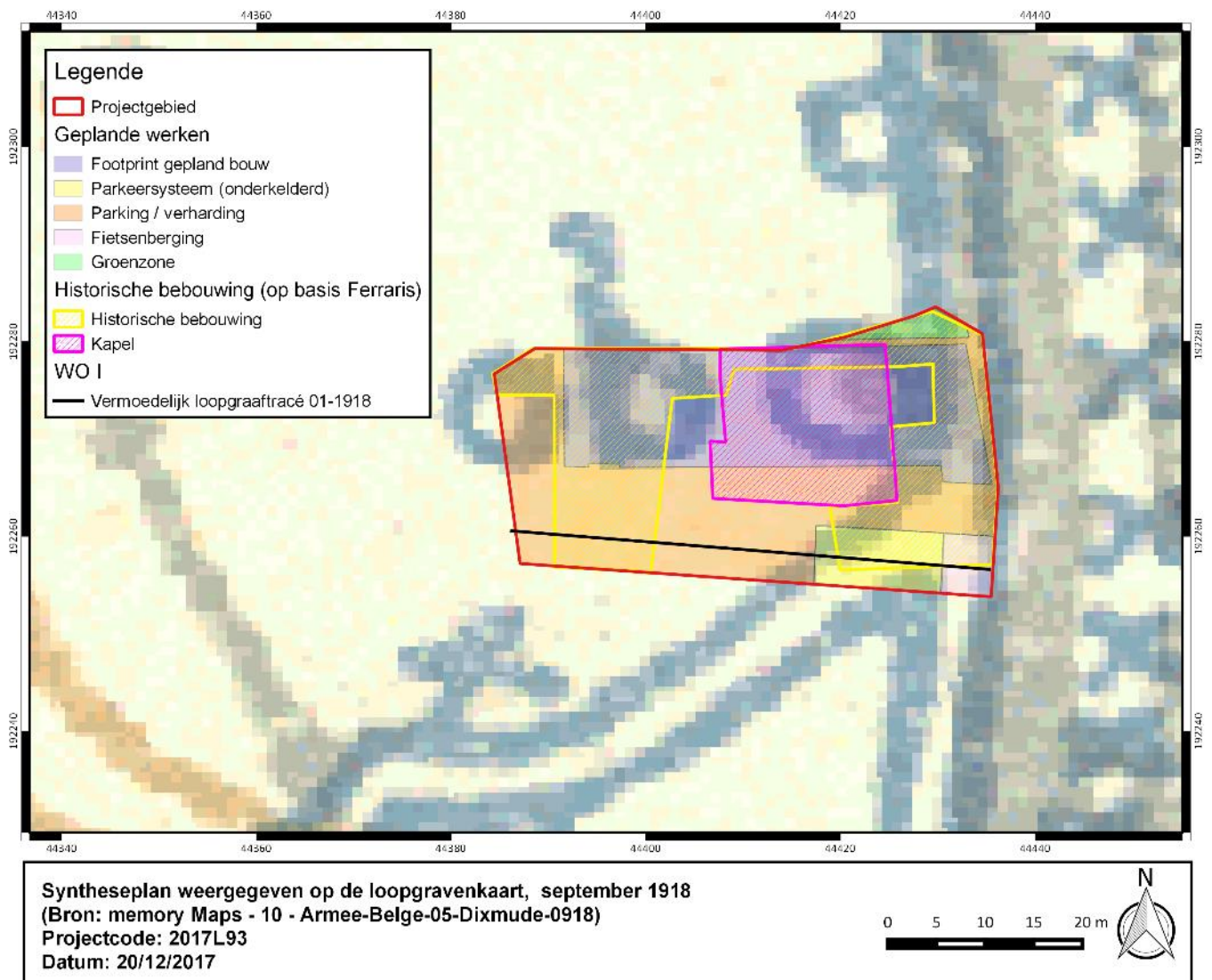

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadastrumnummer (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuwbouw met 17 appartementen en een kantoor ter hoogte van het Sint-jansplein te Diksmuide. Binnen de contouren van het onderzoeksterrein situeren zich thans de gebouwen van CM Diksmuide met bijhorende verhardingen. Van het huidige onderzoeksterrein is ca. 665 m² bebouwd en is bijkomend ca. 200 m² verhard.

Landschappelijk gezien bevindt het projectgebied zich in de zandleem- en leemstreek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer bestaande uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Het projectgebied bevindt zich buiten de alluviale vallei van de IJzer, ten westen van de zandleemrug van Diksmuide. Het terrein ligt op een hoogte van 8.25m TAW, en daalt naar het westen richting de IJzer. Gezien de hoogteligging van het terrein kan men er van uitgaan dat het terrein relatief droog was.

Figuur 2: Syntheseplan weergegeven op de loopgravenkaart, september 1918 (Bron: memory maps - 10 - Armee-belge-05-Dixmude-0918).

Uit historisch onderzoek uitgevoerd door Dewilde Marc in 1986 is af te leiden dat het onderzoeksterrein zich situeert buiten de 9^e-eeuwse kern en buiten de 11^e-eeuwse pre-stedelijke nederzetting. Het plangebied is gelegen binnen de omwalling van 1270 en komt allicht binnen het stadswefsel te liggen

vanaf de zuidelijke uitbreiding van Diksmuide in de 13de eeuw. Historisch-cartografische indicatoren vanaf de 16de eeuw geven een verheven weer ter hoogte van het onderzoeksterrein; het betreft mogelijk het gebouwenbestand van een latere Amenschool. Vermoedelijk kreeg het gebouwenbestand pas vanaf de 17de eeuw zijn bestemming als school, wat kracht wordt bijgezet door de oprichtingsdatum van de jongerenafdeling van de school in 1622. De oudere hoedanigheid van het gebouwenbestand is niet gekend.

Precies ten noorden van het onderzoeksterrein situeert zich het Sint-Janshospitaal, dat voor de eerste maal wordt vermeld in 1538. Op de Sanderuskaart is een verheven bouwstructuur met een ruim aantal verdiepingen en aangrenzend een toren waar te nemen binnen de contouren van de onderzoekzone. Op de 18de-eeuwse cartografische indicatoren is de bebouwing ter hoogte van het onderzoeksterrein zichtbaar geëvolueerd. De Ferrariskaart situeert een gebouw met een religieuze bestemming, vermoedelijk een schoolkapel. De bebouwing concentreert zich op de 19de-eeuwse bronnen voornamelijk langsheen de oostzijde van het projectgebied, langsheen het huidig verloop van de Koning Albertstraat – Vrouwenweg.

Op 10 oktober 1914 veroveren de Duitsers Antwerpen en trekken de Belgische, Franse en Britse troepen zich terug. Op 20 oktober is het enkel nog Diksmuide die stand weet te houden op de oostelijke oever van de IJzer. De ijzerslag woedt dan in alle hevigheid. Op 10 november 1914 komt het Belgische bruggenhoofd Diksmuide o.l.v. admiraal Ronarc'ch desalniettemin ten val. De meeste van de ca. 3800 inwoners zijn de stad reeds ontvlucht. Gedurende de Eerste Wereldoorlog zal Diksmuide in Duitse handen blijven en wordt de stad tot puin herleid door beschietingen en bombardementen van de Belgische artillerie.

Hierop volgt een vier jaar lange stellingenoorlog. Gedurende deze 4 jaar situeert Diksmuide zich aan de frontlijn. Vanaf 28 september zet het Belgische leger het bevrijdingsoffensief in. Bij Diksmuide wordt een omsingelingsbeweging uitgevoerd en stad komt op 29 september in handen van het 18de Linieregiment. Binnen de contouren van het onderzoeksterrein situeren zich een ruim aantal WO I-structuren. Op een loopgravenkaart uit januari 1917 is het verloop van een loopgraaf zichtbaar langsheen de zuidelijke zijde van het plangebied. Een loopgravenkaart uit 1918 positioneert een verbindingsloopgraaf die uitloopt op een observatiebunker met mogelijke geschutstelling.

Precies ten noorden van het onderzoeksterrein situeert de Centrale Archeologische Inventaris een historische indicator. Het betreft het reeds vermelde Sint-Janshospitaal waarvan de eerste vermelding teruggaat tot 1538.

Het bureauonderzoek heeft geen argumenten opgeleverd die verder archeologisch onderzoek overbodig maken. Voornamelijk naar WO I-sporen en het Sint-Janshospitaal toe wordt het projectgebied gekenmerkt door een hoog archeologisch potentieel. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek dient dan ook geconcludeerd te worden dat verder onderzoek noodzakelijk is.

2.3 Gemotiveerd advies en programma van maatregelen

2.3.1 Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

In deze sectie volgt een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is. Na dit gemotiveerd advies volgt het concrete programma van maatregelen voor project Diksmuide Sint-Jansplein.

1° de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

2° de aanwezigheid van een archeologische site:

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site niet met zekerheid aangetoond worden. Er kan evenwel gesteld worden dat er een trefkans op archeologische sporen bestaat (zie '1.2.2.2 in het verslag van resultaten). Deze sporen kunnen deel uitmaken van de gebouwen die gelieerd zijn met het noordelijk gelegen Sint-Janshospitaal, of met WOI-sporen.

3° de waardering van de archeologische site:

Eventuele aanwezige sporen kunnen nieuwe/aanvullende inzichten geven in het ontstaan en de ontwikkeling van hospitaalsites. Daarnaast kan potentieel informatie aangeleverd worden m.b.t. de opbouw, de datering en de bewaringstoestand van WOI-structuren op het grondgebied van Diksmuide.

Eventueel aanwezige archeologische resten dienen niet *in situ* bewaard te worden, maar moeten wel geregistreerd worden. Deze registratie kan gebeuren tijdens het vooropgestelde onderzoek, dat beschreven wordt in het hieropvolgende programma van maatregelen.

4° de impactbepaling:

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden.

Momenteel kan slechts gesteld worden dat, indien zich archeologische resten ter hoogte van het plangebied bevinden, deze bedreigd kunnen worden door de geplande werken.

5° de bepaling van de maatregelen:

Zie programma van maatregelen.

2.3.2 Programma van maatregelen: gemotiveerd advies en programma van maatregelen

2.3.2.1 Impactbepaling

De totale oppervlakte van het onderzoeksterrein bedraagt 1221 m².

Huidig gebruik en verstoringen

Binnen de contouren van het onderzoeksterrein situeren zich thans de gebouwen van CM Diksmuide met bijhorende verhardingen. Ca. 665 m² is op heden bebouwd en bijkomend is ca. 200 m² verhard (parkeergelegenheid). Het overige deel van de onderzoekszone bestaat uit grasland. De huidige gebouwen zijn niet onderkelderde.

Geplande werken

Na de sloop van de bestaande bebouwing gaat de opdrachtgever over tot de aanleg van een nieuwbouw met 17 appartementen en een kantoor voor de CM.

Het appartementsgebouw wordt gefundeerd op een algemene funderingsplaat van 40 cm dik. Ter hoogte van het geplande parkeersysteem wordt een keldervolume voorzien tot een diepte van 175 cm + de dikte van de funderingsplaat (30 cm) Daarnaast zijn 2 liftputten voorzien van 140 + 30 cm funderingsplaat ter hoogte van het gebouw. De rioleringen worden aangelegd op een traditionele diepte tussen de 50 en de 100 cm. Voor de aanleg van de overige verharding + parkeergelegenheden + groenzone wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-Mv.

De totale oppervlakte van het geplande gebouw bedraagt ca. 520 m², de totale oppervlakte van het onderkelderde parkeersysteem bedraagt ca. 80 m², de oppervlakte van de fietsenberging bedraagt ca. 30 m², de oppervlakte bestemd als groenzone bedraagt ca. 20 m² en het overige terrein (bestemd voor parkeergelegenheid + verharding) heeft een oppervlakte van ca. 560 m².

2.3.2.2 Gemotiveerd advies

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

- Landschappelijk bodemonderzoek:

Cfr. CGP 7.3:

een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Geofysisch onderzoek

Cfr. CGP 7.4:

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten.

In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing. Het is vrij moeilijk in te schatten of het terrein na de sloop van de bestaande bebouwing al dan niet 'scanbaar' zal zijn. Er dient immers rekening gehouden te worden met de vermoedelijke aanwezigheid van puinlagen met metaal-, baksteen- en/of betonresten, waardoor diepere muren 'gemaskeerd' kunnen worden. Rekening houdende met hierboven geformuleerde argumenten, wordt ervoor geadviseerd om geen geofysisch onderzoek uit te voeren.

- Veldkartering

Cfr. CGP 7.5:

Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein.

In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek

Cfr. CGP 8.4 en 8.5:

Een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel eventuele afgedekte vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve verkenning kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan eventueel overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van een bewaarde, afgedekte site. Dit impliceert dat deze vindplaatsen zeer kwetsbaar zijn en dat ze moeten gezocht worden op locaties waar de bewaringskansen hoog zijn. Bijvoorbeeld waar geen of nauwelijks landbewerking heeft plaatsgevonden, in afgedekte depressies, rivierterrassen, onder plaggendekken etc.

In het geval van het projectgebied is deze onderzoeksmethode niet van toepassing.

- Proefsleuven en proefputten:

Cfr. CGP. 8.6:

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

In het geval van het projectgebied kan de verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek enkel getoetst worden d.m.v. een vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Na afweging van de hierboven vermelde onderzoeksmethodes, wordt geadviseerd om over te gaan tot een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem. Het bureauonderzoek heeft geen argumenten opgeleverd, die een onderzoek met ingreep in de bodem overbodig maken.

De aanbeveling werd getoetst aan de 4 criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3:

- mogelijk: De uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem is mogelijk na de afbraak van de huidige bebouwing tot op het huidige straatniveau en de verwijdering van de verharding.
- nuttig: De proefputten brengen de verstoring van het terrein alsook het archeologisch potentieel van het projectgebied in kaart. Hierop kan een gedegen beslissing genomen worden in functie van een eventueel verder onderzoek.
- schadelijk: Gelet op de informatie die door het bureauonderzoek geleverd wordt, is mogelijk archeologisch erfgoed bedreigd. Een prospectie is de enige manier om de verstoring en het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen.
- noodzakelijk: Eventueel archeologische relictten kunnen door de geplande werken bedreigd zijn. *In situ* bewaring van deze sporen is, gezien de geplande werken, onmogelijk. Omwille van dit gegeven wordt een prospectie noodzakelijk geacht.

2.3.2.3 Programma van maatregelen

2.3.2.3 Programma van maatregelen

A. Afbakening

Het advies heeft betrekking op figuur 1, met een totale oppervlakte van ca. 1221m².

B. Onderzoeksvragen

Doel van de prospectie is een archeologische inventarisatie, registratie en fysiek onderzoek van eventueel waargenomen archeologische relictten. Bij het uitvoeren en uitwerken van de archeologische prospectie moeten minstens volgende vragen beantwoord worden.

Algemeen:

- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
- Zijn er sporen aanwezig? Indien ja, zijn die van natuurlijke of antropogene oorsprong?
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de kennis van deze percelen?
- Wat is de impact van de werken op het sporenbestand?
- Welke vraagstellingen dienen geformuleerd te worden voor eventueel vervolgonderzoek?

Armenschool en religieus gebouw:

- Zijn er resten bewaard binnen het plangebied van de Armenschool?
- Zijn er resten aanwezig van het gebouw dat afgebeeld staat op de Ferrariskaart (1777)?

WO I:

- Wat is de bewaringstoestand van de (verbindings)loopgraaf?
- Hoe is de loopgraaf opgebouwd?
- Welke zijn de gebruikte bouwmaterialen voor deze loopgraaf?
- Is er een observatiepost aanwezig?
- Is vondstmateriaal aanwezig die aanwijzingen geeft naar de aanwezige soldaten en de gebruiksfase van de loopgraaf?
- Zijn bomkraters aanwezig?
- Wat is de functie van de loopgraafstructuur?
- Bevat de loopgraaf nog resten van consumptieafval zoals bijvoorbeeld bot, conservenblikken,...?
- Wat is de bewaringstoestand van de bunker en geschutsofstelling?
- Hoe is de bunker opgebouwd?

2.3.2.3.1 Onderzoekstrategie, methode en technieken

Om de verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek te toetsen en aan te vullen wordt geadviseerd om een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, zoals opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

2.3.2.3.1.1 Voorwaarden verbonden aan het uitgestelde traject

M.b.t. het plangebied wordt een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd. Dit impliceert dat:

- de prospectie pas van start kan gaan, na de sloop van de te slopen bebouwing. Er dient nadrukkelijk beklemtoond te worden dat aan de sloop duidelijke voorwaarden verbonden zijn. Alle muren die zich binnen de begrenzing van het plangebied situeren, kunnen zonder archeologische begeleiding gesloopt en verwijderd worden tot op het niveau van het huidig straatniveau. De funderingen onder het straatniveau worden niet verwijderd of op andere manieren gemanipuleerd. Hetzelfde geldt voor eventueel aanwezige kelders, citernes of andere ondergrondse structuren, die nu niet gekend zijn en aan het licht zouden komen bij de afbraak. Verder moet op dergelijke manier te werk worden gegaan dat het vrijgekomen terrein niet of in zeer beperkte mate betreden wordt door zwaar materieel als dumpers en graaf- en breekmachines.
- de verharding binnen het plangebied uitgebroken mag worden indien het terrein niet meer wordt betreden door zwaar rollend verkeer na de uitbraak en er niet dieper wordt uitgegraven dan nodig om de verharding te verwijderen.
- indien blijkt dat de resultaten van het vooronderzoek van die aard zijn dat er in een volgende fase een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving uitgevoerd moet worden, er geen bouwactiviteiten kunnen plaatsvinden voor het archeologisch onderzoek volledig afgerond is.

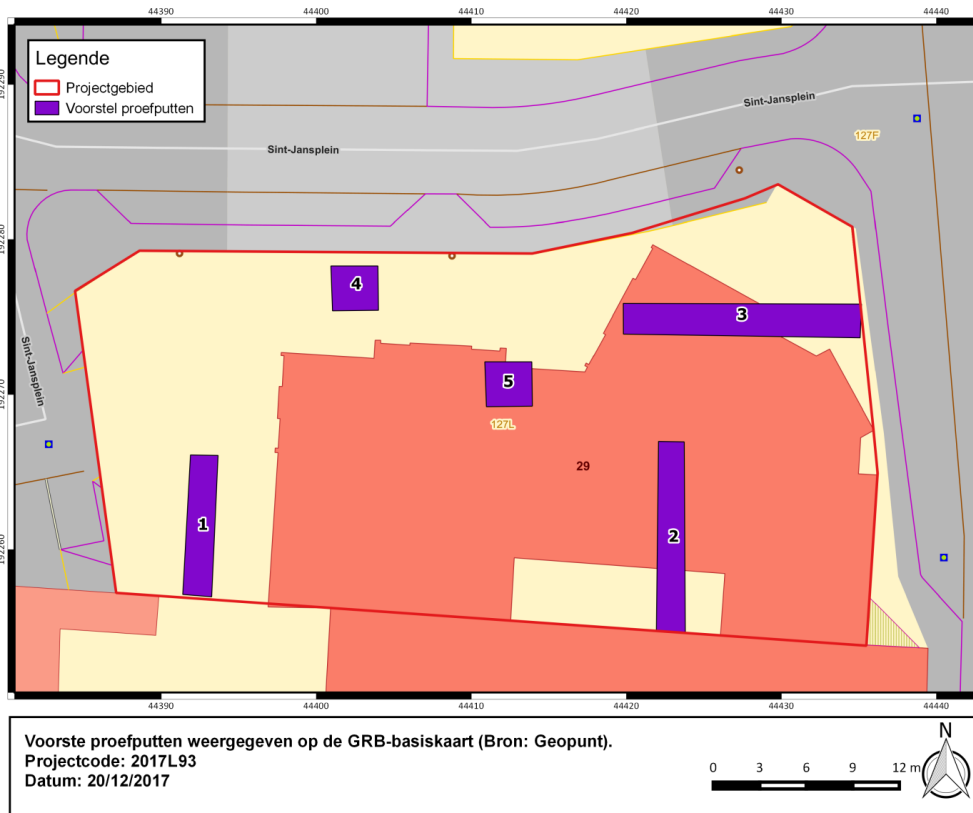
2.3.2.3.1.2 Onderzoeksstrategie

In deze fase van het vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt geopteerd voor de aanleg van 3 proefsleuven en 2 proefputten.

Tabel 2. Overzicht van de voorgestelde sleuven en proefputten

WP1	Haaks op de zuidgrens van het plangebied	9x2m	WOI, loopgraaf, observatiepost
WP2	Haaks op de zuidgrens van het plangebied	12,25x2m	WOI, loopgraaf,
WP3	Haaks op de oostgrens van het plangebied	15x2m	WOI, loopgraaf, bunker met geschutopstelling
WP4	Ter hoogte van de groenzone	3x3m	Verstoring van de bodem? Bewoningssporen binnen de maximale verstoringdiepte?
WP5	Ter hoogte van de te slopen bebouwing, ter hoogte van de kapel op de Ferrariskaart	3x3m	Impact van de te slopen bebouwing op het archeologisch patrimonium? Bewoningssporen binnen de maximale verstoringdiepte?

Het plangebied betreft een site met een complexe verticale stratigrafie. De geïnventariseerde oppervlakte bedraagt ca. 92,5m². In totaal wordt zo 7,6% van het plangebied onderzocht. Dit is voldoende om de onderzoeksvragen in het kader van het programma van maatregelen te kunnen beantwoorden.

Figuur 3. Voorstel proefsleuven en proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: geopunt).

De proefsleuven hebben een breedte van 2m en variëren in lengte. In totaal wordt 72,5m² volgens deze methode onderzocht. De sleuven hebben tot doel om de bodemopbouw te registeren en te bepalen in hoeverre de werken een impact zullen hebben op het archeologisch bodemarchief. Vervolgens moeten de sleuven uitsluitsel geven over de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de WOI loopgraaf en bunker binnen het plangebied. De bunker is volgens een schriftelijke mededeling van de bouwheer afgebroken voor de realisatie van het bestaande gebouw.

De proefputten hebben elk een oppervlakte van 9m². In totaal wordt 18m² geïnventariseerd. De proefputten worden aangelegd om de bodemopbouw te registeren en om de impact van de geplande werken op de archeologische resten in te schatten. Ook dienen de proefputten om eventuele resten van bewoning te registreren.

De exacte inplanting van de proefsleuven en proefputten gebeurt na de geplande sloop van de bebouwing en verharding, na een plaatsbezoek en na consultatie van de KLIP-melding. De exacte locatie van de proefsleuven en proefputten wordt bepaald door de erkend archeoloog. Huidig voorstel is indicatief.

De proefsleuven en proefputten worden aangelegd door een graafmachine met een tandenloze bak, steeds onder toezicht van minstens de veldwerkleider. Het aantal vlakken en de aanlegdieptes worden tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider. Indien meerdere vlakken moeten worden aangelegd, wordt het bovenliggende vlak steeds volledig afgewerkt vooraleer er verdiept wordt. Bij aanwezigheid van archeologische sporen op de hogere niveaus, wordt getracht om de proefsleuven en -putten telkens minstens op 1 locatie te sonderen tot op maximale verstoringsdiepte. In elke proefsleuf wordt minimum 1 volledig profielwand geregistreerd. In elke proefput worden minimum 2 profielen geregistreerd.

Alle veldregistratie verloopt conform de Code van Goede Praktijk. Elk vlak wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van metalen voorwerpen met behulp van een metaaldetector.

Eventueel aanwezige sporen worden na afronding van het vooronderzoek zorgvuldig afgedekt om degeneratie van de resten zoveel mogelijk te beperken.

In het geval van diepe structuren, zoals waterputten, wordt getracht de maximale diepte te achterhalen d.m.v. handmatige boringen.

De beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname ligt, conform de Code van Goede Praktijk, artikel 9.3, bij de veldwerkleider.

D. Eindcriteria

De prospectie wordt als succesvol beschouwd, indien alle waargenomen archeologische sporen op een wetenschappelijke wijze onderzocht zijn, er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het eindrapport wordt opgeleverd.

E. Uitzonderingsmodaliteiten

De uitvoering van de prospectie gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Deze eventuele maatregelen worden bepaald door de erkend archeoloog.

Criteria die gehanteerd zullen worden om te bepalen in welke situaties bepaalde onderzoekshandelingen alsnog niet uitgevoerd moeten worden zijn hier niet van toepassing.

F. Uitvoeringstermijn

De uitvoeringstermijn is sterk afhankelijk van de lokalisatie en de bewaringstoestand van de verwachte archeologische resten en bijgevolg moeilijk in te schatten. Hieronder een inschatting van de doorlooptijd:

- Terreinwerk: 6 werkdagen, 2 archeologen +(aardkundige indien nodig)
- Verwerking: 14 mandagen

G. Competenties

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder auspiciën van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider beschikt over voldoende ervaring in stedelijke contexten in Vlaanderen. Minimaal heeft hij/zij 2 jaar opgravingservaring op stedelijke contexten aangevuld met een specifieke kennis van WOI structuren, aangetoond via CV.
- één assistent-archeoloog, hij/zij heeft minstens 6 maanden opgravingservaring op stedelijke contexten, aangetoond via CV.

Voor de begeleiding van de opdracht dient de veldwerkleider zich te laten ondersteunen door één of meerdere specialisten en regiodeskundigen, die hem bijstaan bij de uitvoering van de prospectie indien deze expertise intern niet beschikbaar is. Deze specialist beschikt over een aantoonbare en ruime ervaring met stadskernonderzoek in het algemeen en binnen de stad Diksmuide in het bijzonder en met WOI structuren.

Indien nodig, wordt het projectteam bijgestaan door een aardkundige die de profielen in de sleuven en proefputten bestudeert en interpreteert. De aardkundige ondersteunt vervolgens ook de archeologen bij de analyse van de bodemkundige/landschappelijke context en bij de interpretatie van sporen en structuren.

H. Risicofactoren

Uitvoerend personeel die werkzaamheden uitvoeren in de nabije omgeving van een draaiende graafmachine moeten visueel duidelijk herkenbaar zijn zoals gebruikelijk.

I. Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het onderzoek conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Bij de start van het archeologisch onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van de vondsten plaats.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt